

Oostenrijk hoopt op Wonder van Wenen

Na 30 jaar moet Duitsland eindelijk weer in het stof bijten

[Achtergrond](#) - 30 juni 2008 - Auteur: Jonathan Witteman

(16 juni) Duitsland en Oostenrijk strijden vanavond om een plaats in de kwartfinale van het EK. Joachim Löw en de zijnen hebben aan een gelijkspel genoeg om gastland Oostenrijk uit het toernooi te stoten. De Oostenrijkers hopen ondertussen op een mirakel.

Heel voetbalminnend Oostenrijk verkeert in een euforische stemming. Na het 1-1 gelijkspel tegen Polen van afgelopen donderdag heeft het elftal van trainer Josef Hickersberger zowaar nog uitzicht op de kwartfinales.

En dat voor een ploeg die voor aanvang van het EK leek voorbestemd om het lachertje van het toernooi te worden. De campagne van bezorgde Oostenrijkers om hun land terug te trekken uit het EK, in de stellige overtuiging dat alleen zo een afgang kon worden vermeden, blijkt achteraf wat voorbarig te zijn geweest.

Even voorbarig, maar minstens zo hilarisch was het staaltje inktzwarte humor waarop zender ORF de televisiekijker vlak voor het begin van het toernooi trakteerde. In de documentaire 'Das Wunder von Wien' belichtte de Oostenrijkse staatsomroep de historische zegetocht van de Oostenrijkse voetbalploeg, die zich na een turbulent EK - inclusief een 2-1 overwinning in de finale op Nederland - tot Europees kampioen mocht kronen.

Inderdaad, het ging om een nepdocumentaire. Vol ongeloof stamelden voetbalgrootheden als Franz Beckenbauer, Günter Netzer en Leo Beenhakker over de door niemand voorziene EK-overwinning van Oostenrijk aan de hand van de fictieve doelpuntenmachine Peter Hruska, bankzitter bij Bayern München, maar de held van Oostenrijk. Opgelucht merkten Oostenrijkse ministers op dat hun land na de kelderschandalen rond Josef Fritzl eindelijk weer reden had om trots te zijn.

Minderwaardigheidscomplex

Het zou al een wonder zijn als Oostenrijk vanavond de grote rivaal Duitsland zou verslaan. Want Oostenrijk kampt met een flink minderwaardigheidscomplex ten aanzien van Duitsland, weet publicist en oud-*Elsevier*-redacteur Willem Wansink, die een deel van zijn jeugd in Oostenrijk doorbracht. Niet alleen op voetbalgebied trouwens.

“Oostenrijk heeft een nog veel groter Calimero-complex dan Nederland. Dat zit heel diep. Ze voelen zich het kleinere broertje van Duitsland. En dat terwijl ze het economisch heel goed doen. Hoge werkloosheid zoals in Duitsland hebben ze in Oostenrijk niet. Veel Duitsers werken zelfs als gastarbeider in de Oostenrijkse toeristenindustrie.”

Piefkes

'Piefkes' worden de Duitsers wel genoemd in Oostenrijk. De spotnaam - vergelijkbaar met het Nederlandse woord 'mof' - gaat terug tot de Pruisisch-Oostenrijkse oorlog van 1866. Toen op 31 juli van dat jaar vlakbij Wenen de Duitse gebroeders Piefke een Pruisische legerparade dirigeerden, zouden de Weners onthutst geroepen hebben “Die Piefkes kommen!” De Piefkes kwamen inderdaad, met in hun kielzog 50 duizend Pruisische soldaten.

Sindsdien is het woord synoniem geworden voor alle Duitsers, en dan met name de arrogante, betweterige variant van het volk boven de Alpen. Vanavond, in het laatste duel in de poulefase van het EK, hopen de Oostenrijkers de Piefkes een lesje in nederigheid te geven.

Het is een onwaarschijnlijk scenario, maar het zóu kunnen, denkt Wansink. “De Duitsers vormen geen team. Ze maken onderling voortdurend ruzie, hun aanvoerder Michael Ballack geeft zelfs openlijk af op zijn ploeggenoten. De Oostenrijkers zijn individueel natuurlijk met minder talent gezegend dan de Duitse elf, maar ze vormen wel een hecht team. En ze worden gedragen door het publiek, heel Oostenrijk leeft naar de wedstrijd toe.”

Córdoba

De Oostenrijkers snakken al jaren naar een dergelijk wonder, of liever gezegd: naar een tweede Córdoba. Dertig jaar geleden, op het WK '78, wist Oostenrijk in de Argentijnse stad aartsrivaal Duitsland te verslaan: 3-2.

Die overwinning groeide uit tot een nationaal voetbalsprookje. Voor de Oostenrijkse voetbalfan heeft 'Córdoba' nog altijd dezelfde mythische klank als '1974' voor de Nederlander. Ondanks de zege op Duitsland werd het team rond topspits Hans Krankl in 1978 overigens gewoon in de tweede ronde uitgeschakeld - onder meer na een 5-0 afstraffing tegen Nederland.

Córdoba was desondanks de laatste keer dat Oostenrijk iets presteerde op een belangrijk toernooi. In de jaren daarna zakte het land beetje bij beetje af naar naar het niveau van voetbaldreumesen als Malta en Luxemburg.

Netjes, maar saai

Toch hoopt Oostenrijk vanavond tegen Duitsland met meer af te rekenen dan alleen maar dertig jaar schaarste aan sportief succes. Het in zichzelf gekeerde land kan wel wat feestvreugde gebruiken. De afgelopen jaren kwam Oostenrijk bijna uitsluitend in het nieuws om Jörg Haider, Natascha Kampusch en Josef Fritzl. Hoe beter de malaise weg te spoelen dan met een overwinning op Goliath Duitsland?

Toch wringt de schoen vooral op het gebied van de mentaliteit, vreest Wansink. "Oostenrijkers zijn nette, maar saaie burgers die zich altijd keurig aan de regels houden. Ze hebben een geknakt zelfbeeld. Waar Nederlanders dat proberen te overschreeuwen met populisme en oranjegevoel, zul je een Oostenrijker nooit zo uit de band zien springen."

De echte drang om te winnen, zoals bij de Duitsers, ontbreekt bij de Oostenrijkers, aldus Wansink. "Daarvoor zijn ze te correct, te netjes, te welaangepast. De Oostenrijkers hebben niet alleen het netste land, maar ook een van de rijkste landen van Europa, maar ze zijn niet brutaal genoeg om de wereld te veroveren."

Jonathan Witteman is redacteur van het Duitslandweb.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/3491/oostenrijk-hoopt-op-wonder-van-wenen>